

طرح تدوین تقویم مشاغل، حرفه‌ها و اصناف کشور

دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی کشور؛ بهمن ۱۴۰۱ ه.ش

مقدمه

از دیرباز یکی از مهم‌ترین بازیگران جایگاه بازار و اصناف مورد اقبال عموم مردم کشور بوده و بدین منوال و در طول قرون و اعصار جامعه اصناف نقش بی بدیلی در خدمت رسانی، اشتغال، فرهنگ سازی، ایجاد نظم و انتظام در امورات اقتصادی کشور داشته اند و اصناف همواره در طول تاریخ یک بازوی اجرایی قوی در اجرای سیاست های دولت ها بوده‌اند و سابقه اصناف در ایران به دوران هخامنشیان می‌رسد و در طول زمان فراز و فرودهای بسیاری را تجربه کرده است. صنوف و اتحادیه‌های صنفی به عنوان سکانداران بخش مهمی از فرهنگ عمومی جامعه ایران ارتباط ارگانیک با نظام فرهنگی کشور و اهداف آن ندارند و در عین حال امروزه نقش آفرینی موردانتظار را در بهبود شرایط اجتماعی و فرهنگی به بهانه حضور دولت ندارند. این در شرایطی است که اصناف اعم از صنوف تولیدی، توزیعی و خدماتی با ۷ هزار اتحادیه صنفی و ۳ میلیون واحد صنفی و ۴۰۰ اتاق و ۸ میلیون شاغل، حدود بیش از ۲۵ میلیون نفر را تشکیل می‌دهند. عدم برنامه‌ریزی فرهنگی برای آن‌ها به معنای بی‌اعتنایی به فرهنگ عمومی یک سوم از جمعیت کشور است.

در این راستا به نظر می‌رسد دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی به عنوان یکی از سیاست‌گذاران حکمرانی در عرصه عمومی، می‌تواند با استفاده از ابزارهایی که در اختیار دارد این شکاف را پر کند. یکی از اقداماتی که می‌تواند مولفه هویتی را در صنوف تقویت نماید و هم صنوف را در فرآیند بهبود انسجام اجتماعی قرار دهد، ایجاد تقویم اصناف است. تقویمی که در آن اصناف و سازمان‌های دولتی (در تعامل با اصناف) و مردم (به عنوان مشتریان و مخاطبان اصناف) را پیوند دهد و منزلت اجتماعی و ارتباطات اجتماعی مشاغل و صنوف کلیدی را تسهیل کند. اساساً کارکرد تقویم یادآوری و بازسازی و احیاء خاطره‌های جمعی و میثاق‌های ملی و فرهنگی و تمدنی است. مهم‌ترین اهداف و کارکردهای مثبت طرح تقویم رویدادمحور اصناف کشور عبارتست از:

- فراهم آوردن بستر گسترده و کارآمد جهت رویدادسازی مردم‌محور با هدف افزایش نشاط اجتماعی
- توجه دادن و ارتقاء مسئولیت اجتماعی صنوف و حرفه‌ها در برابر معضلات اجتماعی و اقتصادی و زیست محیطی
- ترویج و ارتقای فرهنگ کار و تلاش و اخلاق حرفه‌ای
- تکریم سنت‌ها و مؤلفه‌های میراث اخلاقی و فرهنگی مربوط به کار نظیر استاد و شاگردی، آیین فتوت، جوان‌مردی و ...

- اشتغال آفرینی و ایجاد انگیزه و دعوت جوانان برای پیجویی حرفه‌های سخت، کم‌طرفدار و یا در خطر فراموشی
- رونق کسب و کار در بازارچه‌های محلی و جشنواره‌های عرضه محصولات و خدمات مرتبط
- بزرگداشت بزرگان و استادکاران مشاغل؛ برجسته سازی و الگوسازی از سرآمدان و نخبگان مشاغل و معرفی قهرمانان و شهدا و ایثارگران پیشه‌ها
- یادآوری و یادبود روزهای به یادماندنی برای اهالی صنف و مردم و نقش آفرینی‌های محلی و ملی آن‌ها
- شناسایی نخبگان، نوآوران، خلاقان و استعدادهای جوان هر حرفه
- زمینه‌سازی برای سامان‌دهی تعامل متقابل مشاغل و مردم بر پایه اخلاق و انصاف
- معرفی تاریخچه و شناسنامه مشاغل در حوزه عمومی و هویت‌بخشی به اصناف و مشاغل گوناگون و افزایش منزلت برای مشاغل خاص و بهبود بازنمایی آن در رسانه‌ها و افکار عمومی
- همگرایی صنوف و اتحادیه‌ها در مقابله با تحریم‌ها و ایجاد انگیزش و الگو برای اقتصاد مقاومتی

این تقویم بر اساس روزهای مرتبط و پیشنهادی زیست‌بوم اصناف، مشاغل و حرفه‌های کشور ایجاد می‌گردد. پیشنهادهای مرتبط می‌تواند از طریق اتاق‌های اصناف، بازرگانی، تعاون، خانه صنعت و معدن، اتاق کشاورزی و اتحادیه‌ها، مجامع و انجمن‌های صنفی ارائه گردد. این پیشنهادات در کارگروه نام‌گذاری روزهای خاص دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی کشور متشکل از نمایندگان فعلی به علاوه نماینده نماینده اتاق اصناف، وزارت کار و وزارت صمت تفصیلاً بررسی شده و موارد منتخب، جهت تصویب به صحن اصلی شورای فرهنگ عمومی کشور ارسال خواهد شد. همچنین کارگروهی برای سیاست‌گذاری و اجرایی‌سازی رویدادهای پیشنهادی مرتبط با هر روزشغل با حضور نمایندگان مربوط به آن شغل و دستگاه‌های فرهنگی و اجرایی در دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی کشور تشکیل خواهد شد.

مؤلفه‌ها و ارکان تدوین تقویم اصناف:

۱. این تقویم یک رویدادنگار عمومی برای صاحبان مشاغل، حرفه‌ها و اصناف، رسانه‌های جمعی و محلی و عموم مردم است و وارد تقویم رسمی کشور نخواهد شد؛ بلکه به صورت مجزی و با عنوان «تقویم رویدادمحور مشاغل، حرفه‌ها و اصناف» تدوین و هر سال از سوی دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی کشور رسماً منتشر خواهد شد.
۲. تقویم باید با مشارکت وزارت صنعت و معدن و تجارت، اتاق اصناف ایران، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و شورای فرهنگ عمومی کشور تدوین شود.
۳. برای انتخاب آیین‌ها، رویدادها، جشنواره‌ها و گرامی‌داشت‌های مربوط به هر صنف یا حرفه، اولویت با مشاغلی است که بیشترین فراگیری و تماس را با عموم مردم داشته؛ واجد مؤلفه‌های فرهنگ بومی نظیر مشاغل دست‌ورزانه و فن‌محور باشد، یا جزء مشاغل تولیدی مهم بوده، و یا مشاغل سخت و در معرض فراموشی باشد.

۴. مقارن با تصویب روزها و یادمان‌های شغلی و حرفه‌ای به دستگاه‌های مربوط تبلیغی و آموزشی پیشنهاد می‌شود تا بخشی از ظرفیت ارتباطی-رسانه‌ای خود را به آموزش و معرفی شغل و پیشکسوتان و استادکاران و نوآوران آن حرفه اختصاص دهند.

۵. ارائه بسته‌های پیشنهادی تشویقی مقارن با یادکردها و روزهای مربوط به هر شغل با رایزنی دستگاه‌های دولتی، شهرداری‌ها و وزارت کار و رفاه اجتماعی.

مقدمات تدوین تقویم اصناف:

۱. مطالعه تطبیقی برنامه‌ها و آئین‌های صنفی و تشکلی در کشورهای صنعتی و در حال توسعه شبیه به ایران
۲. مطالعه و شناسایی تاریخچه اتحادیه‌های صنفی
۳. طراحی یک پیمایش ملی و بخشی برای رصد ارزش‌ها و نگرش‌های اجتماعی به مشاغل و تعیین رتبه‌بندی منزلتی مشاغل
۴. تعیین یک دبیر و یک محقق در شورای فرهنگ عمومی برای برگزاری جلسات کارشناسی با مشارکت نماینده اتاق اصناف و نماینده وزارت صنعت و معدن و تجارت و شورای فرهنگ عمومی و وزارت آموزش و پرورش و وزارت کار و رفاه امور اجتماعی و خانه کارگر و بسیج اصناف و بسیج کارگری و سازمان صدا و سیما و سازمان‌های ذی‌ربط دیگر

...پایان...